

Čas jako právní skutečnost, promlčení a prekluze

Oddíl A. Teoretické okruhy

1) Objektivní právní skutečnosti (události). 2) Rozlišení mezi podmínkou a doložením času. 3) Rozlišení mezi lhůtou a dobou. 4) Lhůty počítané podle dnů, týdnů, měsíců a let. 5) Praktický důsledek rozlišování mezi hmotněprávními a procesními lhůtami. 6) Podstata promlčení, předpoklady promlčení, námitka promlčení, právní následky promlčení. Která práva se promlčují a která nikoli? 7) Rozlišení mezi právem a nárokem. 8) *Actio nata*. 9) Promlčecí lhůta. Rozlišení mezi subjektivní a objektivní promlčecí lhůtou. 10) Překážky běhu promlčecí lhůty. Rozlišení mezi stavením a přetržením běhu promlčecí lhůty. 11) Podstata prekluze. Která práva se prekludují?

Oddíl B. Praktické příklady

1) Dne 4. listopadu 2014 znehodnotili neznámí výtržníci fasádu rodinného domu barevnými nápisy, jejichž odstranění přišlo majitele na částku okolo 10.000 Kč. Teprve následně – dne 14. listopadu 2014 – zjistil majitel domu identitu prvního škůdce, a dne 18. listopadu 2014 identitu druhého škůdce. Posuďte, kdy se právo na náhradu škody promlčí.

2) Kupující se zavázal zaplatit prodávajícímu částku 50.000 Kč na základě kupní smlouvy ze dne 4. března 2010, aniž byla sjednána doba plnění. Prodávající vyzval kupujícího k zaplacení kupní ceny dne 10. října 2014. Protože kupující nezaplatil, podal prodávající dne 10. září 2017 žalobu na zaplacení kupní ceny. Kupující vznesl námitku promlčení. Posuďte důvodnost této námítky.

3) Dne 1. ledna 2014 uzavřely strany kupní smlouvu, na jejímž základě ještě téhož dne převedl kupující na prodávajícího vlastnické právo k osobnímu automobilu, a kupující zaplatil prodávajícímu částku 50.000 Kč v hotovosti. Od této smlouvy kupující dne 15. ledna 2014 odstoupil. Tím došlo k odpadnutí právního důvodu, na jehož základě si strany plnily, a ke vzniku povinnosti vydat si vzájemně bezdůvodné obohacení (§ 2993 ObčZ). Následně se dlouho nic nedělo, a teprve 15. února 2017 podal kupující žalobu na vydání bezdůvodného obohacení (kupní ceny) s tím, že je připravený vrátit prodávajícímu jeho automobil. Prodávající vznesl námitku promlčení. Posuďte důvodnost této námítky.

4) Nájemce dostal výpověď z nájmu bytu; výpovědní doba skončí 31. března 2018, tedy v sobotu. Posuďte, kdy se nájemce musí vystěhovat.

5) Věřitel má pohledávku, která se stala splatnou dne 25. května 2014. Dne 20. května 2017 dlužník zemřel, a zanechal po sobě jediného dědice, který nabytí celé jeho jmění (majetek i dluhy – k tomu srov. § 495 ObčZ). Nabytí dědictví bylo potvrzeno rozhodnutím soudu, které nabylo právní moci dne 3. srpna 2017. Posuďte, kdy došlo nebo dojde k promlčení pohledávky.

6) Michal se narodil dne 1. ledna 2000. Dne 1. července 2015 mu byla na školním výletě způsobena újma na zdraví. Posuďte, kdy se právo na náhradu této újmy promlčí.

7) Dne 1. ledna 2014 uzavřely strany kupní smlouvu, na jejímž základě dodal prodávající kupujícímu zboží za kupní cenu ve výši 100.000 Kč. Splatnost kupní ceny byla ujednána. Dne 15. ledna 2014 vystavil prodávající kupujícímu fakturu na tuto částku s uvedením data splatnosti 31. ledna 2014. Tato faktura byla doručena do sféry kupujícího dne 16. ledna 2014. Dne 14. května 2014 podal věřitel

žalobu, která došla soudu dne 17. května 2014. Žalovanému byla žaloba doručena dne 20. května 2014. Dne 20. července 2014 bylo řízení pravomocně zastaveno z důvodu zpětvzetí žaloby (žalobce nezaplatil soudní poplatek). Posuďte, kdy se pohledávka promlčela nebo promlčí.

8) Strany uzavřely smlouvu o dílo, ve které se dohodly, že dne 29. října 2018 předá zhotovitel objednateli čalouněné křeslo (za dohodnutou cenu). Když si objednatel přišel toho dne dopoledne vyzvednout svoje křeslo, zhotovitel mu vysvětlil, že křeslo ještě není připraveno, ale není v prodlení, neboť může plnit až do půlnoci. Provedte právní rozbor a posuďte správnost argumentace zhotovitele.

9) Strany uzavřely půjčku, ve které si ujednaly, že právo požadovat vrácení poskytnuté půjčky se promlčí v jednoroční promlčecí lhůtě namísto obvyklé tříleté. Posuďte právní následky takového ujednání.

10) Dlužník a věřitel si sjednali splátkový kalendář, podle kterého se dlužníkovi poskytuje výhoda splátek, když kupní cena ve výši 240.000 Kč se rozkládá do 12 měsíčních splátek, a dlužník je povinen zaplatit 20.000 Kč vždy nejpozději do 15. dne měsíce, na který platba náleží, počínaje lednem. Zhruba v polovině roku vyšel státní svátek na 13. den v měsíci, sobota na 14. den a neděle na 15. den. Dlužník poslal peníze těsně před svátky, ale na účet věřitele přišly až po víkendu, tedy 16. dne měsíce. Posuďte, zda dlužník přišel o výhodu splátek.

11) Oferent zaslal dne 5. listopadu 2018 adresátovi nabídku prostřednictvím České pošty. Písemnost byla uložena na poště, dne 8. listopadu 2018 byla k vyzvednutí, a dne 9. listopadu 2018 si ji adresát skutečně vyzvedl. V dopise stojí, že nabídku lze akceptovat „do 15 dnů“. Posuďte, do jakého dne musí být akceptace doručena do sféry oferenta.

Oddíl C. Doporučená literatura (nad rámec povinné literatury)

Weinhold, D. Promlčení a prekluze v soukromém právu. Praha: C. H. Beck, 2015.